

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ З
МЕТОДИКАМИ ВИКЛАДАННЯ**

Ступінь магістра

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма Логопедія

2024-2025 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти, Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної освіти.

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри спеціальної освіти (Світлана КАРСКАНОВА)

Програму погоджено з гарантом ОП (Микола СУПРУН)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Денна, заочна форми навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 «Освіта»	Нормативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»		
		Рік підготовки:	
		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел, оформлення та систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії		Семестр	
Загальна кількість годин – 180 год.			
		2-й	2-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
		Вид контролю: екз.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 год. самостійної роботи студента – 24 год.	Ступінь: магістр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 6/24 год.: 6 год. – аудиторні заняття, 24 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітні цілі засвоєння дисципліни: розвиток у магістрантів особистісних якостей, формування загальнокультурних (універсальних) компетенцій, а також навичок концептуально-системних, організаційних,

методичних і технологічно-інструментальних складових педагогічних технологій.

Професійні цілі засвоєння дисципліни: удосконалення педагогічних знань, формування професійних компетенцій у галузі викладання корекційної педагогіки та спеціальної психології.

Завдання вивчення дисципліни:

- удосконалювати знання магістрантів у галузі теорії та практики корекційної педагогіки, уявлень про неї як навчальну дисципліну;
- сформулювати знання про критерії вибору основних технологій викладання корекційної педагогіки в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації;
- забезпечити готовність до застосування у практиці викладання корекційної педагогіки у ЗВО ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

У результаті вивчення курсу студенти повинні *знати:*

- загальні принципи і підходи до наукових досліджень у галузі корекційної педагогіки та спеціальної психології;
- методологію наукових досліджень у галузі корекційної педагогіки та спеціальної психології;
- понятійно-термінологічний апарат корекційної педагогіки та спеціальної психології;
- специфіку педагогічних досліджень;
- інформаційні системи наукових досліджень у галузі корекційної педагогіки та спеціальної психології;
- загальні характеристики різних порушень в історичному аспекті, етіологію, механізми, симптоматику, класифікації, динаміку протікання психофізичних порушень за умов спонтанного та цілеспрямованого навчання та виховання;
- основні напрямки організації корекційної допомоги та профілактики різних порушень;
- методи, прийоми викладання навчальної корекційної педагогіки та спеціальної психології студентам спеціальності 016 «Спеціальна освіта» та інших споріднених спеціальностей;
- організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі.

уміти:

- впроваджувати в практику різні дидактичні засоби з метою підвищення якості знань студентів;
- здійснювати консультування студентів з проблем теорії і практики логодіагностики та логокорекції, а також навчання, розвитку, виховання осіб із ТПМ;
- володіти прийомами навчання студентів вищих навчальних закладів;
- аналізувати та узагальнювати результати наукових досліджень в формі статей, випускних кваліфікаційних робіт.

Під час опанування курсу передбачається рубіжний контроль знань, що має враховуватись при оцінці якості знань магістранта.

Вивчення дисципліни забезпечить студентам більш успішне виконання навчальних завдань з інших дисциплін, які потребують проведення наукових досліджень, аналізу інформаційних джерел, узагальнення теоретичного матеріалу та розробки практичних пропозицій і рекомендацій, виконання дипломних робіт, написання наукових статей, дисертацій, підготовки доповідей на науково-практичні конференції тощо.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

– здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального удосконалення своєї особистості;

– готовність до самостійного навчання новим методам дослідження, змін наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, змін соціокультурних та соціальних умов діяльності;

– здатність вільно використовувати українську та іноземну мови, як засоби ділового спілкування;

– здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд за допомогою інформаційних технологій, використовуючи в практичній діяльності.

II. Фахові:

– здатність демонструвати знання фундаментальних і прикладних дисциплін магістерської програми, усвідомлювати основні проблеми своєї предметної області, при вирішенні яких виникає необхідність у складних завданнях вибору, що вимагають використання кількісних і якісних методів аналізу даних;

– готовність до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участі в експериментальній роботі;

– здатність викладати в закладах середньої та вищої професійної освіти;

– готовністю до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних технологій;

– готовністю до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання;

– здатністю керувати науково-дослідною роботою студентів.

1. Програма навчальної дисципліни

Теоретичні основи методики викладання корекційної педагогіки у ВНЗ.

Кредит 1. Основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої спеціальної освіти.

Вимоги до педагогічних кадрів зі спеціальності “Спеціальна освіта” (“Корекційна освіта” за нозологіями) стосовно знань, умінь, здібностей та особистісних якостей викладача корекційної педагогіки. Нормативно-правові документи про вищу та спеціальну освіту; документи, що стосуються проблеми стану й розвитку освіти дітей з обмеженими пізнавальними можливостями. Інклюзивна освіта людей з інвалідністю. Науково-педагогічний супровід системи раннього втручання та соціальної реабілітації інвалідів в Україні.

Предмет та завдання “Методики викладання корекційної педагогіки у ВНЗ” як педагогічної науки. Зв'язок “Методики викладання корекційної педагогіки у ВНЗ” з іншими науками. Основні поняття й категорії корекційної педагогіки.

Кредит 2. Організація навчального процесу в системі підготовки фахівців зі спеціальності “Спеціальна освіта” (“Корекційна освіта” за нозологіями).

Навчальний план підготовки магістрів. Зміст спеціальної педагогічної освіти. Навчальна та робоча програми з дисципліни «Методика викладання корекційної педагогіки у ВНЗ». Модульна технологія навчання. Види навчальних занять з корекційної педагогіки. Організація аудиторної роботи зі студентами. Організація праці викладача. Індивідуальний навчальний план викладача.

Дидактичні принципи у вищій школі та особливості їх реалізації у підготовці корекційних педагогів. Форми, методи і засоби організації навчального процесу у ВНЗ.

Методика читання лекцій, підготовка до виступу на лекції. Методика проведення практичних і семінарських занять, їх аналіз. Поєднання традиційних та новітніх технологій навчання у підготовці корекційних педагогів. Сучасні технології навчання у ВНЗ. Інтерактивні форми лекційних і семінарських занять. Самостійна та індивідуальна робота студентів, як форми навчального процесу у ВНЗ та основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Форми індивідуальної роботи зі студентами: навчально-дослідні завдання, консультації, курсові, дипломні і магістерські проекти, підготовка рефератів, наукових доповідей і публікацій; виробничі та навчальні (педагогічні) практики, предметні наукові олімпіади. Методика оцінювання знань, умінь і навичок (приймання іспитів і заліків). Види та форми перевірки знань з корекційної педагогіки. Методичні основи організації тестового контролю знань. Програмований контроль знань. Дистанційна форма навчання. Організація практичної підготовки майбутніх корекційних педагогів. Виробнича практика. Стажування студентів магістратури.

Кредит 3. Методичні особливості викладання окремих курсів корекційної педагогіки.

Методика викладання олігофренопедагогіки як педагогічної науки. Предмет, завдання, основні поняття й категорії олігофренопедагогіки, її зв'язок з іншими науками. Історичний аспект становлення

олігофренопедагогіки. Методи та принципи науково-педагогічних досліджень в олігофренопедагогіці.

Організація навчання та види навчальних занять з олігофренопедагогіки. Методи, прийоми і засоби навчання олігофренопедагогіки. Дистанційне навчання.

Основи процесу навчання й корекції дітей зі стійким порушенням пізнавальної діяльності: мета, завдання, зміст, принципи, методи, засоби, форми організації навчання й позаурочної роботи, перевірка та оцінювання знань, умінь і навичок школярів.

Основи процесу виховної та корекційної роботи з дітьми зі стійким порушенням пізнавальної діяльності: мета, завдання, зміст, принципи, методи, прийоми, засоби, форми організації корекційно-виховної роботи та контроль їхньої ефективності.

Методика вивчення основ школознавства. Педагогічний персонал та зміст методичної роботи в допоміжній школі. Педагогічна документація класного керівника та завучів школи.

Організація перевірки та оцінки знань і вмінь студентів у процесі вивчення олігофренопедагогіки. Види й форми перевірки знань у процесі вивчення навчального матеріалу.

Методика викладання дошкільної олігофренопедагогіки як педагогічної науки. Предмет, завдання, основні поняття й категорії дошкільної олігофренопедагогіки, зв'язок з іншими науками. Історичний аспект становлення дисципліни. Методи та принципи науково-педагогічних досліджень у дошкільній олігофренопедагогіці.

Організація навчання та види занять в курсі дошкільної олігофренопедагогіки. Методи, прийоми і засоби навчання дітей дошкільного віку.

Основи процесу навчання й корекції дітей зі стійким порушенням пізнавальної діяльності: мета, завдання, зміст, принципи, методи, засоби, форми організації навчання.

Основи процесу виховної та корекційної роботи з дітьми зі стійким порушенням пізнавальної діяльності: мета, завдання, зміст, принципи, методи, прийоми, засоби, форми організації корекційно-виховної роботи та контроль їхньої ефективності.

Організація перевірки та оцінки знань і вмінь студентів у процесі вивчення дошкільної олігофренопедагогіки. Види й форми перевірки знань у процесі вивчення навчального матеріалу.

Методика викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі.

Кредит 4. Спеціальна психологія як навчальна дисципліна.

Предмет, об'єкт, мета методики викладання спеціальної психології у ВНЗ. Місце спеціальної психології в системі підготовки педагогів-дефектологів. Міжпредметні зв'язки спеціальної психології, їх реалізація в навчальному процесі ВНЗ. Організація викладання спеціальної психології за кредитно-модульною системою.

Форми навчальних занять у вищому навчальному закладі. Специфічні особливості лекції як форми передавання наукової інформації. Логічні основи лекції. Функції лекції. Методичні прийоми активізації мислення студентів на лекції. Навчальна мета семінарських занять зі спеціальної психології. Визначення пізнавальної проблеми і програми підготовки студентів до семінарських занять: проблемний характер; орієнтація на самостійність продуктивного пошуку істини; дискусія. Технологія керування пізнавальною діяльністю студентів на семінарських заняттях. Оволодіння вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці як основна мета практичних занять зі спеціальної психології.

Кредит 5. Методичне забезпечення викладання спеціальної психології.

Підбір ілюстративних матеріалів, підготовка індивідуальних завдань для студентів. Використання активних методів навчання при викладанні спеціальної психології. Елементи проблемного, програмованого, інтерактивного навчання на практичних і семінарських заняттях зі спеціальної психології. Методика організації навчальних дискусій, створення і розв'язання проблемних ситуацій, аналізу та обговорення випадків з практики. Використання новітніх інформаційних технологій при викладанні спеціальної психології. Керівництво самостійною роботою студентів зі спеціальної психології. Виховання професійно важливих якостей особистості у майбутніх педагогів-дефектологів при вивченні спеціальної психології.

Методика викладання окремих розділів спеціальної психології.

Методологічні принципи пояснення закономірностей психічного дизонтогенезу. Методика аналізу структури дефекту на практичних заняттях. Формування у студентів цілісних, системних, практично орієнтованих знань про особливості психічного розвитку дітей з психофізичними вадами.

Методика викладання олігофренопсихології. Структура та зміст навчально-методичного комплексу дисципліни «Психологія розумово відсталих дітей та дітей із ЗПР». Вивчення особливостей пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери та особистості розумово відсталих дітей на практичних заняттях.

Методика викладання логопсихології. Місце логопсихології в загальному курсі «Логопедія». Методичні підходи до вивчення психології дітей з вадами мовлення.

Методика викладання психодіагностики. Структура та зміст навчально-методичного комплексу дисципліни «Психодіагностика та відбір дітей у спеціальні заклади». Вивчення нормативної документації, яка регламентує комплектування спеціальних закладів. Формування у студентів вміння планувати та проводити психодіагностичне обстеження. Використання сучасних психодіагностичних методик при викладанні курсу.

Методика навчання проведенню психокорекційної діяльності. Вивчення методик і прийомів психокорекційної роботи на практичних заняттях. Забезпечення досягнення студентами рівня професійної

компетентності щодо планування, організації та проведення корекційно-розвивальної роботи.

Організація співпраці із закладами корекційної освіти з метою забезпечення практичної підготовки студентів, залучення їх до проведення психологічних досліджень дітей з особливими потребами. Волонтерська діяльність студентів у закладах корекційної освіти, інтернатах, дитячих будинках як важливий засіб розвитку професійної компетентності.

Організація діяльності гуртків, проблемних груп зі спеціальної психології. Керівництво науковою роботою студентів. Формування вміння аналізувати та описувати експериментальні дані, готувати матеріали до публікації. Керівництво написанням студентами рефератів, курсових робіт зі спеціальної психології.

Джерела отримання нових знань з методики викладання спеціальної психології. Аналіз та використання в роботі опублікованих у фахових виданнях результатів наукових досліджень в галузі спеціальної психології. Використання сучасних електронних інформаційних засобів для ознайомлення з останніми теоретичними та практичними досягненнями вітчизняної та зарубіжної спеціальної психології.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	о						У тому числі					
	Усьо го	Л	П	Л а б.	Інд .	С.р.	у сь о го .	Л.	П.	Ла б.	Інд ..	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
І сем. Теоретичні основи методики викладання корекційної педагогіки у ЗВО.												
Кредит 1. Основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої спеціальної освіти.	30	4	6			20	30	2	2			26
Кредит 2. Організація навчального процесу в системі підготовки фахівців зі спеціальності “Спеціальна освіта” (“Корекційна освіта” за нозологіями).	30	2	4			24	30	2	2			26
Кредит 3. Методичні особливості викладання окремих курсів корекційної педагогіки.	30	4	6			20	30		2			28
Кредит 4. Технологія керування пізнавальною діяльністю студентів на семінарських заняттях.	30	2	6			22	30		2			28

Кредит 5. Методика організації навчальних дискусій. Методика викладання окремих розділів спеціальної психології.	30	8	8			14	30	2	2			26
Разом	150	20	30			100	150	6	10			142

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Кредит 1. Основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої дефектологічної освіти.	бгод.
2	Кредит 2. Організація навчального процесу в системі підготовки фахівців зі спеціальності “Спеціальна освіта” (“Корекційна освіта” за нозологіями).	4 год.
3	Кредит 3. Методичні особливості викладання окремих курсів корекційної педагогіки.	бгод.
4	Кредит 4. Спеціальна психологія як навчальна дисципліна.	бгод.
5-6	Кредит 5. Методичне забезпечення викладання спеціальної психології. Методика викладання окремих розділів спеціальної психології.	8 год.
	Разом	30 год.
ПЛАНИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ		
1-2.	Кредит 1. Нормативно-правові документи про вищу та спеціальну освіту; документи.	
3-4	Кредит 2. Методика проведення практичних і семінарських занять, їх аналіз..	
5-6.	Кредит 3. Основи процесу навчання й корекції дітей зі стійким порушенням пізнавальної діяльності.	
7	Кредит 4. Спеціальна психологія як навчальна дисципліна.	
8	Кредит 5. Методичне забезпечення викладання спеціальної психології. Волонтерська діяльність студентів у закладах корекційної освіти.	
	Разом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Кредит 1,2,3. Ретроспективне моделювання предметної області корекційної педагогіки та спеціальної психології(складання конспектів лекцій, календарне планування навчального процесу, складання індивідуальних навчальних планів студентів спеціадльності. Ситуаційне моделювання освітнього процесу у ВНЗ (складання планів практичних, лабораторних занять у ВНЗ, розробка наочних посібників, презентацій тощо).	64 / 70

2.	Інформаційне забезпечення освітнього процесу з курсу «Логопедія» (складання анотованих каталогів, списків літератури, написання тез, доповідей тощо).	
	Кредит 4, 5. Методика викладання спеціальної психології у вищому навчальному закладі.	
3.	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях з логопедії Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії	36 / 54
	Разом	100 / 142

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

10. Методи навчання

- 1) наочні (спотерження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);
- 2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)
- 3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

11. Методи контролю:

Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні модульні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										
Кредити	1-2			3-4			5			Сума
Теми	Т1			Т2-Т3			Т4			
Поточне	30	20		30	30		40			150
Лекційне	2	4		4	4		6			20
СР	20	24		20	22		14			100
КР				50			20			70
Тестування				10			10			20
Наукова				30						100
Всього за кредитами	100			200			100			100
										500

Шкала оцінювання: національна та ECTS (для I-III, V, VI курсів)

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)		
D	55-64 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	50-54 (достатньо)		

FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (неприйнятно)		

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

1. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 248 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.
3. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки : Навч. посіб. / Н. Д. Карапузова, Є. А. Зімниця, В. М. Помогайбо. – К. : «Академвидав», 2012. – 192 с.
4. Лекції з педагогіки вищої школи : Навчальний посібник / За ред. В. І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Харків : «ОВС», 2010. – 480 с.
5. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : монографія / Олександр Володимирович Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
6. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. – 262 с.
7. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2010. – 200 с.
8. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
9. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с.
10. . Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

Допоміжна

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. -К.: Либідь, 1998.-560 с.
2. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. - М.: Педагогика, 1989. - 192 с.
3. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. - К.: Вересень, 1996.-129с.
4. Бондар В.І. Модульно-рейтингова технологія вивчення навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики) – К. : Нові інформ. технології, 1999.
5. Бондар В.І. Теоретичні основи і технологія педагогічного аналізу: управлінський аспект: Навч. посібник. – К.: УДПУ, 1996. – 67 с.

6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
7. Галузинский В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні/ В.М. Галузинский, М.В.Євтух. – К.: Інтел, 1995. - 168 с.
8. Галузинський В.М. Педагогіка: теорія та історія /В.М. Галузинський, М.Б. Євтух - К.: Вища школа, 1995. - 236 с.
9. Громкова М.Т. Психологія и педагогика профессиональной деятельности / М.Т. Громкова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с.
10. Гузеев В.В. Планирование результатов образования и образовательные технологии. – М.: Народное образование, 2001. – 240 с.
11. Гусак П.М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії: Монографія - Луцьк: Видавництво ВДУ, 1996. -115с.
12. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С.І. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
13. Грищенко М.М. Дидактичні поради молодому викладачеві / М.М. Грищенко.. – К.: Вища школа. – 1961.
14. Дьяченко М.И. Психология высшей школы/М.И. Дьяченко, Л.А.Кандыбович – Мн.: БГУ, 1981.
15. Ерников С. Опыт использования рейтинговой системы / С.Ерников, Т. Лобова, С. Филиппов. и др. // Высшее образование в России. — 1998. — № 1.
16. Загвязинский В.И. Основы дидактики высшей школы: (Учеб. пособие)/В.И.Загвязинский, Л.И.Грищенко – Тюмень: ТГУ, 1978. - 91 с.
17. Зайчук В.О. Нові технології навчання // Наук.-метод. зб.: Вип. 16,19, 20. – К., 1996-1997.
18. Зільберштейн А.І. Проведення екзаменів та заліків у вищій школі/ А.І.Зільберштейн, Т.Д.Солдатов — К.: Вища шк., 1979. – 156 с.
19. Ігри для дорослих. Інтерактивні методи навчання / Упоряд. Л.Галіцина. – К.: Ред.загальнопед.газ., 2005. – 128 с.
20. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід, практика / упор. О. Пометун, Л.Пироженко. – К.: А.П.Н., 2002
21. Кобыляцкий И. И. Основы педагогики высшей школы. – Киев, Одесса: Вища школа, 1978. – 285 с.
22. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті: Навч.посіб. – К.: КНЕУ, 2003. – 298 с.
23. Кучер С Сутність та завдання контролю в системі модульного навчання // Рідна школа. – 2000. — № 11. – С. 5-11.
24. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навч. посіб. Для самот. вивчення дисципліни. — К.: ЕксОб, 2003.
25. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посіб. /В.І.Лозова, Г.В.Троцько / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Харків: ОВСІ, 2002. – 400 с.
26. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.) / За ред. Лугового В.І. – К.: Либідь, 1992.
27. Моисеев Ю. Использование рейтинговой системы в профессиональной подготовке // Alma mater. — 1988. — № 2.

28. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник - К., 2007.
29. Мороз О.Г. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація/О.Г.Мороз, В.О.Сластьонін, В.О.Філіпченко. - К., 1997. - 167 с.
30. Мороз О.Г. Умови ефективності організації самостійної роботи студентів / О.Г.Мороз, С.М.Яшанов/ Мат-ли Всеукр. наук.-прак. конференції. – Тернопіль, 2000. – С.161-163.
31. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За заг. ред. О.Г.Мороза. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2001.
32. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232с.
33. Нісімчук А.С. Педагогічна технологія у сучасному вузі. - К.: ІСДО, 1994. - 180с.
34. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб./ А.С.Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак - К.: "Просвіта", 2000. – 368с.
35. Нісімчук А.С. та ін. Педагогічна технологія у сучасному вузі. - К., 1994.
36. Освітні технології: Навч.-метод.посіб / За ред.О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2004. – 256с.
37. Педагогіка и психология высшей школы: Учеб. пособ. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 544 с.
38. Педагогіка / За ред. М. Д. Ярмаченка. - К.: Вища школа, 1986. - 543 с.
39. Педагогіка и психология высшей школы / Отв.ред. С.И. Самыгин. – Ростов-на-Дону:Фенікс, 1998.- 325с.
40. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. Зазюна І.А. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с.
41. Пискунов М.У. Организация учебного труда студентов. – Минск: БУГ, 1982.
42. Підласий І.П. Практична педагогіка або три-технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти – К.: Видавничий Дім Слово, 2004. – 616с.
43. Подласый И.П. Педагогіка. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2х кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999.
44. Платонов Н.И. Педагогіка высшей школы. – СПб., 1995.- 340 с.
45. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. –М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
46. Слєпкань З.Г. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: НПУ, 2000.- 215 с.
47. Смирнов С.Д. Педагогіка и психология высшего образования: от деятельности к личности. – М.: Аспект Пресс, 1995.- 355 с.
48. Сучасні системи вищої освіти: порівняння для України: Кол. монографія/ За ред. В. Зубко. – К.: НаУКМА, 1997.
49. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология. - М.:Академія, 2003. – 288 с.
50. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.

51. Чайка В. М. Основи дидактики : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2011. – 240 с.

52. Черниш В.В. Методика формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетенції в говорінні / В.В. Черниш. – К.: Ленвіт, 2013. – 395 с.

53. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч.посіб. – К.: Вища школа, 2004. – 207с.

54. Якунин ВА. Педагогическая психология: Учеб. пособие. — 2-е изд. — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125>

2. <http://elibrary.ru>

3. <http://www.nlr.ru/e-res/>

4. <http://unesco.edusite.ru/>

5. <http://www.jourclub.ru/>

6. <http://library.mk.ua> info@library.mk.ua

7. <http://e-catalog.mk.ua/>